«ئىنجىل 12-قىسىم»

«كولوسسىلىكلەرگە»

© مۇقەددەس كىتاب 2012
CC BY-SA 4.0
www.mukeddeskalam.com
«ئۇيغۇرچە كالام تەرجىمىسى»

ئىنجىل 12-قىسىم

«كولوسسىلىكلەرگە»

روسۇل پاۋلۇس كولوسسى شەھىرىدىكى جامائەتكە يازغان سالام مەكتۇپ

كىرىش سۆز

روسۇل پاۋلۇسنىڭ كولوسسى شەھىرىدىكى جامائەتكە يوللىغان بۇ مەكتۇپى ئۇنىڭ رىمدىكى زىنداندا ياتقان ۋاقتىتا ئەفەسۇستىكى جامائەتكە ھەم قېرىندىشى فىلېمونغا يازغان مەكتۇپلىرى بىلەن تەڭ يېزىلغان («كول.» 7:4، 9-10نى «فلم.» 10، 24 ۋە «ئەف.» 21:6 بىلەن سېلىشتۇرۇپ ئوقۇڭ). شۇ چاغدا ھەمكارى بولغان تىكىكۇس زىنداندىكى روسۇل پاۋلۇسنى يوقلاشقا رىم شەھرىگە بارغان بولسا كېرەك. شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇسنىڭ بۇ خەتلەرنى يېزىپ ئەۋەتىشكە پۇرسەت تۇغۇلغان («ئەفەسۇسلۇقلارغا»دىكى «كىرىش سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ). پاۋلۇس كولوسسى شەھرىگە بېرىپ باقمىغان، ۋە ئۇ قېرىنداشلار بىلەنمۇ كۆرۈشۈپ باقمىغانىدى. لېكىن كولوسسىدىكى جامائەتتىكى قېرىنداشلاردىن ئەپافراس رىمدا ئۇنىڭ يېنىدا ئىدى (« كولوسسىلىكلەرگە» 12:4، 13). بۇ خەتتىن، روسۇل پاۋلۇسنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە، ھەتتا ئۇ تېخى يۈز تۇرانە كۆرۈشمىگەن قېرىنداشلارغا تولىمۇ كۆڭۈل بۆلىدىغانلىقىنى كۆرۈۋالىمىز (1:3-11، 1:2-3). خۇدا ھەممىمىزنى پاۋلۇسقا ئوخشاش شۇنداق كەڭ باغرىلىق قىلغاي!

پاۋلۇسنىڭ ئۇلارغا ئىبتىقان سۆزلىرىگە قارىغاندا، جامائەت ئىچىدە ئىبزىتقۇلۇق قىلغۇچى بىرنەچچە ئادەملەر پەيدا بولغان (پاۋلۇس بۇ خەۋەرنى باشقا ئادەملەردىن ئاڭلىغانمۇ، ياكى خۇدانىڭ بىۋاستە بەرگەن ۋەھيىسى ئارقىلىق بىلگەنمۇ، بۇنى بىز بىلمەيمىز). مۇشۇ كىشىلەر: «بىزگە پەرىشتىلەر تەرىپىدىن «ئىنجىلغا ئارتۇقچە قوشۇلغان» ئالاھىدە ۋەھيىلەر كەلدى»، شۇنداقلا «جامائەتكە ئالاھىدە بەرىكەت يەتكۈزىدىغان بىرنەچچە قوشۇمچە قائىدە-يوسۇنلار بار» دېگەندەك سۆزلەر بىلەن ئادەملەرنى ئازدۇرماقتا ئىدى. پاۋلۇسنىڭ ئۇلارغا بولغان جاۋابلىرىنى: «سىلەر مەسىھدە تولۇقدۇرسىلەر» دەپ يىكۈنلىسەك بولىدۇ (10:3) — «مەسىھدىن ئارتۇق» ھېچنېمە ئەزەلدىن بولۇپ باقمىغان ۋە ھەرگىز بولمايدۇ! ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى تۇرىدۇ! باشقىچە جۈيلىگەنلەرنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشسۇن!

«قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە بىز پۈتۈن خەت توغرۇلۇق ئەمەس، بەلكى بەزى ئالاھىدە قىزىق نۇقتا ياكى قىيىنلىقى بار ئايەتلەر ئۈستىدە ئازراق توختىلىمىز.

«كولوسسلىكلەرگە»

(روسۇل پاۋلۇس كولوسسى شەھىرىدىكى جامائەتكە يازغان سالام مەكتۇپ)

1
2-1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى
پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىيدىن، كولوسسى شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان
مۆقەددەس بەندىلەرگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدائاتىمىزدىن
مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە بولغاي![1]
4-3 بىز مەسىھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۆقەددەس بەندىلەرگە
باغلانغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا
قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشلەردە ساقلاقلىق ئۈمىد تۈپەيلىدىن رەب ئەيسا
مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۈزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛[2] 5 سىلەر ئىلگىرى بۇ
ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەقىقەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانسىلەر؛
6 بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇماقتا، شۇنداقلا
سىلەرگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۇنى ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى
ھەقىقەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۇ سىلەردىمۇ مېۋە بېرىپ

1 بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە: «خۇدائاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھدىن مېھىر-شەپقەت...» دەپ خاتىرىلەنگەن.

2 باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «رەب مەسىھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۆقەددەس بەندىلىرىگە باغلانغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن كېيىن، رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۈزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز. بۇ ئېتىقاد ۋە مۇھەببىتىڭلار سىلەر ئۈچۈن ئەرشلەردە ساقلاقلىق ئۈمىدتىن بارلىققا كەلگەن». ئەمما بىزنىڭچە ئۈمىد ئېتىقادتىن ئەمەس، ئەكسىچە ئېتىقاد ئۈمىدتىن كېلىدۇ. بىزنىڭچە پاۋلۇس ئۇلارنىڭ كېلىدىغان بەختىنى كۆزلەپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزى شادلىنىدۇ.

ئاۋۇپ بارماقتا؛ 7 سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشدىشىمىز ئەپافراستىن
ئۆگەنگەنسىلەر؛ ئۇ ياردىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر[3]؛ 8 ئۇ بىزگە
سىلەرنىڭ روھتا[4] بولغان مۇھەببىتىڭلارنى ئايان قىلدى.
9 بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ بۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر
ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق: تىلەيدىغىنىمىز شۇكى،
خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك دانالىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە
تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. 10 شۇنداق بولغاندا سىلەر رەبگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە
خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بەرگەندە، خۇدانى
ھەقىقىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق ئۆسۈپ يېتىلىسىلەر؛ 12-11 بىزنى مۇقەددەس
بەندىلەرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا
تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرتەرەپلىك كۈچ
بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا
كۈچلەندۈرۈلسىلەر. 13 ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن[5] ئازاد قىلىپ،
سۆيگەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ 14 ئۇنىڭدا[6] ھۆرلۈك-
ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. 15 ئۇ بولسا
كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر[7]؛
16 چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن،

3 «ئىشدىشىمىز» ــ گرېك تىلىدا «(خۇدانىڭ) قۇللۇقىدىكى ئىشدىشىمىز» دېگەن ئۇقۇمنى بىلدۈرىدۇ. ئەپافراس كولوسسىدىن كەلگەن (4:12-ئايەتنى كۆرۈڭ). ئۇ پاۋلۇس ۋە خىزمەتداشلىرىغا ياردەم بەرگەنلىكى ئۈچۈن، پاۋلۇس تەكەللۇپ بىلەن ئۇنىڭ ياردىمىنى كولوسسىدىكى جامائەتنىڭ ياردىمى دەپ قارايدۇ. بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە: «ئۇ سىلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر» دېيىلىدۇ.

4 «روھ» ــ مۇشۇ يەردە خۇدانىڭ مۇقەددەس روھى.

5 «قاراڭغۇلۇقنىڭ ھۆكۈمرانلىقى» جىن-شەيتانلارنىڭ ئىلكىنى كۆرسىتىدۇ.

6 «ئۇنىڭدا» ــ «مەسىھدە» دېگەننى كۆرسىتىدۇ.

7 گرېك تىلىدا مۇشۇ يەردىكى «تۇنجى» ئادەتتە «بىرىنچى بولۇپ تۇغۇلغان»نى كۆرسىتىدۇ. سۆزنىڭ تولۇق مەنىسى تۆۋەندىكى 16-17-ئايەتتە كۆرۈلىدۇ؛ مەسىھ: (1) پۈتۈن ئالەم ئىچىدە بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدۇ؛ (2) ۋە ئالەمنىڭ ھەممىسىدىن بۇرۇن بولغان؛ (3) ئالەمگە ئوخشاش «يارىتىلغان» ئەمەس، بەلكى ئەسلى خۇدا ئاتىسى بىلەن بىللە مەۋجۇت بولغان. بۇ 16-20-ئايەتلەرنىڭ مەقستى مەسىھنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈندۇر.

كۆرۈنىدىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر.

17 ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر[8]، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ 18 ئۇ يەنە تەنىنىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى[9] بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. 19 چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرغۇزۇشقا[10]، 20 ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەنىدى، يەنى، ئۇنىڭ كرېستتە تۆكۈلگەن قېنى[11] ئارقىلىق ئىناقلىق ئىلىپ كەلگەندىن كېيىن، ــ ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەنىدى؛ 22-21 ــ ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭلۈڭلاردا دۈشمەنلىك بولغان سىلەرنىمۇ، ئۇ ئۆز ئەتلىك تېنىدە[12] ئۆلۈم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان 23 (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۇل سېلىنىپ مۇستەھكەم تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدتىن نېرى قىلىنمىساڭلار[13])؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتتا جاكارلانغان؛ مەنكى پاۋلۇس ئۇنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم.

8 «ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر» دېگەن سۆز ۋاقىت تەرىپىدىن ھەم ئۇلۇغلۇق-مۇھىملىق تەرىپىدىنمۇ ئېيتىلىدۇ.

9 گرېك تىلىدا مۇشۇ يەردىكى «تۇنجى» 15-ئايەتتىكى «تۇنجى»غا ئوخشاش سۆزدۇر؛ ئادەتتە «بىرىنچى بولۇپ تۇغۇلغان»نى كۆرسىتىدۇ.

10 سۆزمۇسۆز تەرجىمە قىلساق: «(خۇدانىڭ) بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرۇشقا لايىق كۆرگەن، (20) ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق ...ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە...».

11 گرېك تىلىدا «ئۇنىڭ كرېستىدىكى قان ئارقىلىق».

12 «ئۇنىڭ ئەتلىك تېنى» مەسىھنىڭ ھەقىقىي ئىنسان ئىكەنلىكىنى تەكىتلەيدۇ.

13 «ئەگەر... نېرى قىلىنمىساڭلار» دېگەن سۆزلەر ئادەملەرنى نىجاتقا ئېرىشتۈرۈشنىڭ شەرتىنى ئەمەس، بەلكى ئادەملەردە نىجاتنىڭ مەۋجۇت بولغانلىقىنىڭ ئاددىي ئىسپاتىنى كۆرسىتىدۇ.

24 ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن[14]؛ 25 مەن جامائەت ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن[15] ئۇنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم؛ 26 بۇ سۆز-كالامدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلىرىگە ئاشكارىلاندى؛ 27 چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر[16] ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىر بولسا شان-شەرەپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە تۇرۇۋاتقان مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر. 28 بىز ئۇنى جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جېكىلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم بېرىمىز. 29 مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۈرەش[17] قىلىپ جاپا تارتىمەن؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولىمۇ زوردۇر.

2

1 چۈنكى مەندە سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىيەدىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىمنى كۆرمىگەنلەرنىڭ[18] ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۈرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلەرگە بىلگۈزمەكچىمەن؛ 2 كۈرىشىمنىڭ نىشانى،

14 بىز بۇ سىرلىق بايان ئۈستىدە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز.

15 ياكى «سۆز-كالامنى تولۇق جاكارلاش ئۈچۈن» ياكى «سۆز-كالامنى ھەممىگە جاكارلاش ئۈچۈن». بىزنىڭچە پاۋلۇسنىڭ كۆزدە تۇتقىنى ئۆزىنىڭ (ۋە باشقىلارنىڭ) «ئىنجىلدىكى سىر»نى جاكارلىشى بىلەن جامائەتنىڭ سانى تولۇق بولۇپ، جامائەت خۇدانىڭ تولۇق ۋەھىيسىگە مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ مەقسىتى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ.

16 «ئەللەر» ــ «يات ئەللەر»، «يەھۇدىي ئەمەسلەر»نى كۆرسىتىدۇ.

17 «كۈرەش» ــ گرېك تىلىدا «ئاگون» دېيىلىدۇ. «ئاگون» توغرۇلۇق «فىلىپپىلىقلارغا»دىكى «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

18 گرېك تىلىدا: «ئەتىنىڭ جەھەتىدە يۈزۈمنى كۆرمىگەنلەر...». شۈبھىسىزكى، روسۇل جامائەتتە روھ جەھەتىدىن بىر-بىرىمىزنى تونۇشىمىز مۇمكىن، دېمەكچى.

هەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ-خاتىرجەملىككە ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر[19]؛ 3 چۈنكى ئۇنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر.

4 مېنىڭ بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلىق-سىپايە گەپلىرى بىلەن ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ 5 چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىدىن سىلەردىن نېرى بولساممۇ، روھ جەھەتتىدىن مەن سىلەر بىلەن بىللىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھگە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىڭلىقىغا قاراپ شادلىنىمەن. 6 مەسىھ، رەب ئەيسانى قانداق قوبۇل قىلغان بولساڭلار، شۇ ھالدا ئۇنىڭدا مېڭىڭلار، 7 سىلەر تەلىم بېرىلگەندەك ئۇنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ تۇرغۇچى بولۇڭلار؛ 8 ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق ياكى بىمەنە ئالدامچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر»[20] بويىچە سىلەرنى ئۆز ئولجىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن ھېزى بولۇڭلار؛ 9 چۈنكى ئۇنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرى تەن شەكلىدە تۇرىدۇ؛ 10 ۋە سىلەر ئۇنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغۇچىدا مۇكەممەلدۈرسىلەر[21]؛ 11 سىلەر ئۇنىڭدا ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر؛ دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن گۇناھلىق

---

19 دېمىسەكمۇ، بۇ «كۈرىشىم» روھىي جەھەتتىن، دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن ھەر تۈرلۈك جىن-شەيتانلار بىلەن قارشىلىشىشتىكى كۈرەش، ئەلۋەتتە.

20 «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» دېگەن مۇھىم ئىبارە توغرىسىدا «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

21 «بارلىق ھۆكۈمدارلار... ھەم ھوقۇقدارلار» — ھەم ئاسماندىكى ھەم زېمىندىكى بارلىق ھوقۇققا ئىگە بولغانلار.

«سىلەر ئۇنىڭدا مۇكەممەلدۈرسىلەر» دېگەن مۇھىم ئىبارە توغرىسىدا «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

ئەتكە باغلانغان تەندىن خالاس قىلىنغانسىلەر[22]؛ 12 ئۆنىڭ بىلەن تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۆنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇدۇڭلاردا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۆنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر[23].

13 ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىكىڭلار ۋە ئەتلىرىڭلاردىكى سۈننەتسىزلىكىڭلار[24] تۈپەيلىدىن ئۆلگەن بولساڭلارمۇ، ئۇ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندۇردى؛ ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ،
14 بەلگىلىمىلەردە ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۈستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى ئۆچۈرۈپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كرېستكە مىخلاتقۇزدى[25]. 15 ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، كرېستتە ئۇلارنى رەسۋا قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلىبە قىلدى[26].

16 ئەمدى ھېچكىمنىڭ يېمەك-ئىچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» ياكى شابات كۈنلەر جەھەتلىرىدە سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا

---

22 بۇ ئايەتتىكى سۈننەت ئادەمنىڭ تېنىدە ئەمەس، بەلكى روھ-قەلبىدىدۇر، ئەلۋەتتە. دېمىسەكمۇ، «ئەتلىك تەن» دېگەن ئىبارىدە «ئەت» دېگەن سۆز ئىنجىلدىكى ئالاھىدە مەنىدە ئىشلىتىلىدۇ، يەنى ئىنسانىي گۇناھقا ئەسىر بولغان تەبىئەتنى كۆرسىتىدۇ. «رىملىقلارغا»دىكى «ئەت» توغرۇلۇق «كىرىش سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

«مەسىھنىڭ سۈننىتى» «مەسىھنىڭ ئۆزى قىلىدىغان سۈننەت»، ياكى «مەسىھنىڭ ئۆلۈمى»نى كۆرسىتىدۇ. بۇ توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆزىمىز»نى كۆرۈڭ.

23 بۇ ئايەتتىكى «چۆمۈلدۈرۈلۈش» ئالدى بىلەن سۇغا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى كۆرسەتكىنى بىلەن، ئۇ يەنە بەرىبىر «روھقا چۆمۈلدۈرۈلۈش»نىمۇ كۆرسىتىدۇ. يەنە يۇقىرىقى «سۈننەت» توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆزىمىز»نى كۆرۈڭ.

24 «ئەتلىرىڭلاردىكى سۈننەتسىزلىكىڭلار» ئۇلارنىڭ ئەسلىدە (ھەممىمىز مەسىھسىز بولغان ۋاقتىمىزدىكىدەك) ئۆز «گۇناھلىق ئەت»ىمىزگە ئەسىر-قۇل بولغانلىقىمىزنى كۆرسىتىدۇ.

25 بۇ ئىنتايىن مۇھىم ئايەت توغرۇلۇق يەنە «قوشۇمچە سۆزىمىز»نى كۆرۈڭ. گرېك تىلىدا «ئۇنىڭ كرېستىگە مىخلاتقۇزدى».

26 بۇ ئايەتتىكى «ھۆكۈمدارلار ۋە ھوقۇقدارلار» بولسا جىن-شەيتانلار؛ مەسىھ ئۇلاردىن ئالغان ئولجا بولسا ئۆزىگە ئېتىقاد باغلىغان، ئەسلىدە جىن-شەيتانلارنىڭ ئىلكىدە تۇرغان بىزلەرنى كۆرسىتىدۇ، ئەلۋەتتە! باشقا بىرخىل تەرجىمىسى «ھۆكۈمدارلارنى... قورالسىز قىلىپ...».

يول قويماڭلار؛ 17 بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلەڭگە، خالاس؛ ئۇنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر![27]

18 ھېچكىمنىڭ سىلەرنى «كىچىك پېئىللىق» ۋە پەرىشتىلەرگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنئامىڭلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويماڭلار[28]؛ مۇشۇنداق كىشىلەر گۇناھلىق ئەتلىرىدىكى ئوي-پىكىرلىرى[29] بىلەن ھاكاۋۇرلىشىپ، كۆرگەن كۆرۈنۈشلەرگە[30] ئېسىلىۋالماقتىدۇر؛ 19 ئۇلار «باش»نى[31] چىڭ تۇتقىنى يوقتۇر؛ لېكىن باشتىن ئۇگە ۋە سىڭىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇۋۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا.

21-20 ئەگەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنىيەتلەرگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولساڭلار، نېمىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلەرگە رىئايە قىلىسىلەر؟[32] 22 (بۇنداق بەلگىلىمىلەر ئىلكىدىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ[33]) مۇشۇنداق بەلگىلىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلىملەردىن ئىبارەت، خالاس؛ 23 ئۇلاردا دەرۋەقە بىرخىل

---

27 «جىسمى» — دېمەك، «كۆلەڭگۈنى يەرگە تاشلىغان جىسىم». بۇ مۇھىم ئايەت توغرىسىدا «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

28 باشقا بىرخىل تەرجىمىسى: «ھېچكىمنىڭ... ئۇستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىشىغا يول قويماڭلار...». «دەۋەت قىلىپ» دېگەن ئىبارە «بۇ ئىشلاردىن سۆيۈنۈپ» دېگەن مەنىسىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

29 «ئەتكە تەۋە ئوي-پىكىرلىرى» — دېمەك، ئوي-پىكىرلىرى مۇقەددەس روھتىن ئەمەس، بەلكى ئۆز گۇناھلىق ئەتلىرى تەرىپىدىن باشقۇرۇلىدىغاندۇر.

30 بەزى كونا تېكىستتىكى كۆچۈرمىلەردە «كۆرمىگەن» دېيىلىدۇ. بىزنىڭچە «كۆرگەن» دەپ ئوقۇش توغرىدۇر؛ بۇ كىشىلەر كۆرگەن «كۆرۈنۈشلەر» ئۆزىنىڭ خام خىياللىرىدىن چىققان، ئەلۋەتتە.

31 «باش» — مەسىھدۇر، ئۆز تېنى بولغان جامائەتنىڭ بېشىدۇر. «تەن» — جامائەت.

32 «بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنىيەتلەرگە نىسبەتەن ئۆلگەن...» توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز.

33 دېمەك «تۇتما، تېتىما، تەگمە» دېگەندەك بەلگىلىمىلەرنىڭ ھەممىسى خۇدا ئالدىدا ئەڭ مۇھىم ئىش بولغان ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسى بىلەن ئەمەس، بەلكى يېمەك-ئىچمەك قاتارلىقلار بىلەن مۇناسىۋەتلىكتۇر.

پىدائىيلارچە ئىبادەت، كىچىك پېئىللىق ۋە ئۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، ئۇلاردا دانالىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار؛ ئەمەلىيەتتە بۇنداق دانالىقنىڭ پايدىسى يوقتۇر ــ ئۇلار پەقەت ئەتتىكى ھەۋەسلەرگە يول قويىدۇلا، خالاس.

«يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىڭلار»

3
1 سىلەر مەسىھ بىلەن تەڭ تىرىلدۈرۈلگەن بولساڭلار، ئەمدى
يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىڭلار؛ مەسىھ شۇ يەردە
خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. 2 كۆڭۈل-زېھنىڭلارنى يەردىكى ئىشلارغا
ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇڭلار؛ 3 چۈنكى سىلەر ئۆلگەنسىلەر،
ۋە ھاياتىڭلار مەسىھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 4 ئەمما ھاياتىمىز
بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇئان سىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە شان-
شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر[34].
5 شۇڭا يەرگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلارنى[35]، يەنى
بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، ئىپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك
(ئۇ بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر)نى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىڭلار؛ 6 چۈنكى بۇ ئىشلار
تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز پەرزەنتلەرگە[36] چۈشىدۇ. 7 سىلەر بۇلار
ئارىسىدا ياشىغان ۋاقىتىڭلاردا، بۇنداق ئىشلاردىمۇ ماڭغانسىلەر.
8 ئەمما ھازىر سىلەر مۇشۇلارنىڭمۇ ھەممىسىنى ئۆزۈڭلاردىن سىلىۋېتىڭلار ــ
يەنى غەزەپ، قەھر-سەپرا، يامان نىيەتلەر، تۆھمەت، ئاغزىڭلاردىن چىقىدىغان

---

34 بۇ مۇھىم ئايەت توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز.
35 «يەرگە تەۋە بولغان ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىڭلار» ــ ئەسلى گرېك تىلىدا «يەرگە تەۋە بولغان ئەزالىرىڭلار». «يەرگە تەۋە» دېگەننىڭ مەنىسى «بۇ رەزىل دۇنياغا تەۋە» دېگەنلىكتۇر.
36 «ئىتائەتسىز پەرزەنتلەر» دېگەن ئىبارە ئىنسانىنىڭ ئەسلى تۈپ تەبىئىتىدە ئىتائەتسىزلىكنىڭ بارلىقىنى، ئىتائەتسىز ئادەمئاتىنىڭ پەرزەنتلىرى ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن «ئىتائەتسىز پەرزەنتلەر» بولسا خۇدانىڭ شەپقىتى بىلەن خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئايلىنىدۇ (5-، 7-ئايەتنى كۆرۈڭ).

ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سىلىۋېتىڭلار. 9 بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار؛ چۈنكى سىلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سېلىۋەتكەنسىلەر، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كىيگەنسىلەر؛ يېڭى ئادەم بولسا ئۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ئوبرازى بويىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىنماقتا[37]؛ 11 ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق ياكى يەھۇدىي، سۈننەتلىك ياكى سۈننەتسىز، يات مەدەنىيەتلىك[38]، سكىت[39]، قۇل ياكى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر؛ بەلكى مەسىھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدىدۇر.

12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىۋالغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلەرگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغىرلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېئىللىق، مۆمىنلىك[40] ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيىۋېلىڭلار؛ 13 بىر-بىرىڭلارغا يول قويۇڭلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار؛ مەسىھ سىلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سىلەرمۇ شۇنداق قىلىڭلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان[41] مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بېرىڭلار. 15 مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۇن[42] (سىلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشلاردا بولۇڭلار.

---

37 «كونا ئادەم» ئادەمئاتىدىن مىراس قىلىنغان گۇناھكار ھاياتنى كۆرسىتىدۇ؛ «يېڭى ئادەم» بولسا مەسىھدە بولغان يېڭى ھاياتنى كۆرسىتىدۇ.

38 «يات مەدەنىيەتلىك» ــ گرېك تىلىدا «ساقاللىق» دېيىلىدۇ؛ چۈنكى گرېكلار ئادەتتە ساقال قويمايتتى. بۇ سۆز ئادەتتە گرېك ياكى لاتىن تىلىنى سۆزلىيەلمەيدىغانلارنى كۆرسىتەتتى؛ ئادەتتە گرېكلار ۋە لاتىنلار ئۇنداق كىشىلەرنى كەمسىتىپ «ساقاللىق» دېگەن سۆزنى «ياۋايى ئادەملەر» دېگەن سەلبىي مەنىدە ئىشلىتەتتى.

39 «سكىتلار» ئادەتتە ئوتتۇرا ئاسىيادىكى كۆچمەن خەلقنىڭ ئومۇمىي نامى ئىدى.

40 تەۋرات-ئىنجىلدا «مۆمىنلىك»نىڭ «يۇۋاشلىق ئىمان-ئىشەنچ بىلەن» دېگەندەك ئالاھىدە مەنىسى باردۇر. مۆمىن ئادەم ئۆزىنىڭ ھوقۇقلىرى ياكى ئىمتىيازلىرىنى بىكىتىش ئۈچۈن كۆرەش قىلمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا ئىمان بىلەن توغرا ماڭغان بولسا، خۇدا مۇشۇ ئىشلارنى ئۆزىگە كاپالەت قىلغان دەپ خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. بۇ سۆز توغرۇلۇق يەنە «قوشۇمچە سۆز»نىمىزنى كۆرۈڭ.

41 ياكى «كامىل رىشتە بولغان...».

42 «مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۇن». بۇ مۇھىم سۆز توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»نىمىزنى كۆرۈڭ.

[16] مەسىھنىڭ سۆز-كالامىنى ئۆزۈڭلاردا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇڭلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىڭلارغا ئۆگىتىڭلار، جېكىلەڭلار، چىن قەلبىڭلاردا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى[(43)] ياڭرىتىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيىلەڭلار؛ [17] ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇدائاتىغا رەھمەت ئېيتىڭلار.

ئائىلىدىكىلەرگە بولغان جېكىلەشلەر

[18] سىلەر ئاياللار، رەبدە بولغان سۈپىتىڭلارغا لايىق ئۆز ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار؛ [19] سىلەر ئەرلەر، ئۆز ئاياللىرىڭلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار؛ ئۇلارغا ئاچچىق قىلماڭلار.
[20] سىلەر باللار، ئاتا-ئاناڭلارغا ھەممە ئىشلاردا ئىتائەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىش رەبدە بولغان گۈزەل ئىشتۇر.
[21] سىلەر ئاتىلار، باللىرىڭلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمەڭلار؛ ئۇنداق قىلساڭلار كۆڭلى يارا بولىدۇ.
[22] سىلەر قۇللار، ئەتتىن بولغان خوجايىنىڭلارغا[(44)] ھەممە ئىشتا ئىتائەت قىلىڭلار؛ پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى رەبدىن ئەيمىنىپ چىن كۆڭلۈڭلاردىن ئىش كۆرۈڭلار.
[23] نېمە ئىشنى قىلغۇاتقان بولساڭلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دىل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەڭلار؛ [24] چۈنكى

[43] «زەبۇر-نەغمىلەر» بەلكىم سازغا تەڭكەش قىلىنىپ ئېيتىلىدىغان ناخشىلار؛ «مەدھىيە كۈيلىرى» بەلكىم سازسىز ناخشىلار؛ «روھىي ناخشىلار» بەلكىم ستىخىيىلىكتىن، ئۆزلىكىدىن، مۇقەددەس روھنىڭ ئىلھامى بىلەن ئېيتىلغان ناخشىلارنى كۆرسىتىدۇ («1كور.» 15:14نىمۇ كۆرۈڭ).
[44] «ئەتتىن بولغان خوجايىنىڭلار» دېگىنى، يەنە «سىلەرنىڭ ئەرشتە بولغان خوجايىنىڭلارمۇ بار» دەپ پۈرىتىدۇ.

مىراسنىڭ ئىنئامىغا رەبدىن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىڭلارنى بىلىسىلەر؛
چۈنكى سىلەر رەب مەسىھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسىلەر. 25 ئەمما كىم
ھەققانىيسىزلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيسىزلىقى ئۆز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ
ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4

1 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە
قىلىڭلار؛ چۈنكى ئەرشتە ئۆز خوجايىنىڭلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسىلەر.
2 دۇئا-تىلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىڭلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ
ھوشيار تۇرۇڭلار؛ 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەركى، خۇدا بىزگە
مەسىھنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن ئۆز سۆزىگە ئىشىك ئاچسۇن؛ مەن دەل
سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانمەن؛ 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم
بويىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا دۇئا قىلىڭلار.
5 سىرتتىكىلەرگە(45) نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىڭلار، پۇرسەتلەر(46)
چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولدىن بەرمەڭلار. 6 سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار
ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۇز بىلەن تېتىتىلسۇن(47)؛ شۇنىڭ
بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر.

7 سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەبدە سادىق خىزمەتكار، ئىشدىشىمىز(48)
بولغان تىكىكۇس سىلەرگە مەن توغرۇلۇق ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ.
8 مەن ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ
ئەھۋالىڭلارنى بىلىۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭلۈڭلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى
ئۈچۈندۇر. 9 مەن ئۆزى سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز

45 «سىرتتىكىلەر» ــ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرتىدا تۇرغانلار، تېخى ئېتىقاد قىلمىغانلارنى كۆرسىتىدۇ، ئەلۋەتتە.

46 «پۇرسەتلەر» ــ «سىرتتىكىلەر»گە ياخشىلىق كۆرسىتىش، خۇدانىڭ سۆزىنى ئېيتىش، مەسىھگە گۇۋاھلىق بېرىش قاتارلىق پۇرسەتلەر.

47 «تۇز بىلەن تېتىتىلسۇن» ــ بۇنىڭ توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز.

48 «ئىشداش» ــ گرېك تىلىدا «(خۇدانىڭ) قۇللۇقىدىكى ئىشداش» دېگەن ئۇقۇمنى بىلدۈرىدۇ.

ئونېسىمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم؛ ئۇلار سىلەرگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ.
[10] تۈرمىدىشىم بولغان ئارىستارخۇس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنىسى ماركۇسمۇ شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ توغرۇلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىڭلار؛ ئۇ يېنىڭلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىڭلار)؛ [11] يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەشۇئامۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماڭا خىزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن[49] پەقەت مۇشۇلار باردۇر؛ ئۇلار ماڭا تەسەللى بولغان.
[12] سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى ئەپافراس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىرادىسىدە مۇكەممەل، كامالەتكە يېتىپ چىڭ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۈرەش قىلىدۇ.
[13] چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۇۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىئادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىيراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ[50].
[14] سۆيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلەرگە سالام، دېماستىنمۇ شۇنداق.
[15] لائودىكىئادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، نىمفاغا[51] ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار.
[16] بۇ خەت ئاراڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لائودىكىيەدىكى جامائەتتىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيەدىكىلەرگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار[52]؛ [17] ۋە ئارخىپپۇسقا: «سەن رەبدە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن» ــ دەڭلار.

---

[49] «سۈننەت قىلىنغانلار» ــ دېمەك، يەھۇدىيلار. دېماس ۋە لۇقا (14-ئايەتتە) «يات ئەللەر»دىن ئىدى.

[50] «جاپا تارتىدۇ» ــ دۇئالىرىدا. تېكىستتىكى باشقا بىر كونا كۆچۈرمىدە: «ئۇنىڭ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىئادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ قىزغىنلىقى باردۇر» دېيىلىدۇ.

[51] نىمفا بىر ئايالنىڭ ئىسمى ئىدى. تېكىستتىكى بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە: «نىمفاس» (ئەرنىڭ ئىسمى) دېيىلىدۇ.

[52] مۇمكىنچىلىكى باركى، «لائودىكىيەدىكىلەرگە يازغان خەت» ئەسلى پاۋلۇسنىڭ «ئەفەسۇسلۇقلارغا» يازغان خېتىدۇر. «ئەفەسۇسلۇقلارغا»دىكى «كىرىش سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

18 مەنكى پاۋلۇستىن ئۆز قولۇم بىلەن يازغان سالام[53]. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلەڭلار[54]. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

53 دېمەك، خەتنىڭ باشقا يەرلىرى كاتىپلىق قىلغان قېرىنداشنىڭ قولىدا يېزىلغان. پاۋلۇسنىڭ كۆزلىرى ئاجىز بولۇشى مۇمكىن («2كور.» 10-6:12، «گال.» 15:4).

54 دېمەك، دۇئا-تىلاۋەتلىرىڭلاردا ئەسلەڭلار.

قوشۇمچە سۆز

24:1 «ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن» (پاۋلۇسنىڭ دېگىنى)

بۇ ئىنجىلدىكى ئەڭ سىرلىق ئايەتلەردىن بىرى بولۇشى كېرەك. بىز «رەبدىن بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىمىز ئۈچۈن» (كورىنتلىقلارغا (1)» 25:7) بۇ ئايەت توغرۇلۇق پىكرىمىزنى ئوتتۇرىغا قويىمىز.

ئىنجىلدىكى باشقا ئېنىق تەلىملەردىن بىز شۈبھىسىز خەۋەردار قىلىندۇقكى، كەچۈرۈم قىلىنىشىمىز ئۈچۈن مەسىھ گۇناھلىرىمىزنى ئۆزىگە ئېلىپ كۆتۈرۈشى بىلەن تارتقان جاپاسى بىر قېتىمدىلا تۈگەپ، قايتا بولمايدىغان بىر ئىشتۇر. بۇ ھەقىقەت «يۇھ.» 30:19، «رىم.» 10:6، «ئىبر.» 27:7، 12:9، 10:10 ۋە كۆپ باشقا ئايەتلەردە ئېنىق بايان قىلىندۇ. ئۇ شۇنداق قىلىپ ھەممىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ نىجات ئالدى. بۇ دەردلىك جاپالىرىنىڭ قايتىلىنىشىنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. ئەمما يۇقىرىقى 24:1-ئايەتتىن مەلۇمكى، مەسىھنىڭ «گۇناھىمىزنى» كۆتۈرۈش»نىڭ جاپالىرى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولغان يەنە داۋام قىلىدىغان بىرخىل جاپالىرى بار.

بۇ توغرۇلۇق روسۇل پاۋلۇسنىڭ «ئەفەسلىقلارغا» 13:3 ۋە «فىل.» 10:3دىكى بايانلىرى توغرىسىدىكى ئىزاھاتلىرىمىزنىمۇ كۆرۈڭ.

بىز مۇشۇ يەردە «فىل.» 10:3دىكى سۆزلەر ئۈچۈن «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى قايتىدىن قەيت قىلىمىز: —

«(ئا) مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى ئىنسانىنىڭ ئازاد قىلىنىشىنىڭ بەدىلى بولغاندەك، ئازاد قىلىنىشنىڭ خەۋىرى ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئارقىلىقمۇ تارقىتىلىدۇ. ھەركىم ئىنجىلدىكى «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى»نى ئوقۇسىلا بۇنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى كۆرەلەيدۇ

(مۇنداق دېگىنىمىز، خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ھازىر تارتىۋاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى مەسىھنىڭ گۇناھنى يۇيۇشى ئۈچۈن تارتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرى بىلەن سېلىشتۇرغۇچىلىكى بار، دېمەكچى ئەمەسمىز، ئەلۋەتتە). نىجاتنىڭ شېرىنلىكىنى تېتىغان ھەرقانداق ئادەم ئۆز ئائىلىسىدىكىلىرى، دوست-بۇرادەرلىرى، ئۆز ئېلىدىكىلىرى ھەتتا باشقا مىللەتلەرنىڭمۇ بۇ بەخت-بەرىكەتلەرگە ئىگە بولۇشىنى ئارزۇ قىلسا، شۇ سەۋەب تۈپەيلىدىن ئۇ ھەرخىل ئۇقۇشماسلىقلار، چەتكە قېقىشلار ۋە ئۇنىڭدىن كۆپ باشقا قىيىن ئىشلارغا يۈزلىنىشكە تەييار بولۇشى كېرەك؛ ئۇ يەنە ئۆز ئىختىيارى بىلەن بۇ يولنى تاللىشى كېرەك. ھېچ بولمىغاندا «مەسىھ ئۆزىنى خۇش قىلىشنى ئويلىمىغاندەك» («رىم.» 3:15) ئۆز زوقلىرى، خۇشلۇقلىرىدىن ۋاز كېچىشكە تەييار بولۇشى كېرەك. بۇ يولدا، يەنى مەسىھ ماڭغان يولدا، مەسىھنىڭ باشقىلارنى ھاياتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغان يولدا ماڭغانلار ئۈچۈنمۇ مەسىھ بىلەن بىللە بولغان بىرخىل ئالاھىدە ئورتاقلىق ياكى سىرداش-ھەمدەملىك بار. «كولوسسلىكلەرگە» 1:24-25-ئايەتلەردە بۇ خىل ئورتاقلىق كۆرسىتىلىدۇ، ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تۆۋەندىكى يەنە بىر مەنىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، دەپ ئىشىنىمىز.

(ئە) مەسىھ ئۆز جامائىتى ئۈچۈن دۇئا قىلغاندا («رىم.» 34:8) ئۇ بىز ئۈچۈن ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى بىزدە ھەرقانداق ئىشەنچسىزلىك، ئەخمەقانىلىك ياكى ئىتائەتسىزلىك بار بولسا، بۇ ئۇنىڭغا ۋە مۇقەددەس روھقا ئازار بېرىدۇ («ئەف.» 30:4). بىز تېخى مەسىھنى تونۇمىغان ۋاقىتلىرىمىزدىمۇ ئۇنىڭ بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلىرى بولغان بولۇشى مۇمكىن. مەيلى جامائەت ئۈچۈن بولسۇن، ياكى ئىشەنمىگۈچىلەر ئۈچۈن بولسۇن مۇشۇنداق دۇئا-تىلاۋەتلەرنىڭ ئازابى بولىدۇ. خۇداغا روھتا يېقىنلاشقانلار، بولۇپمۇ دۇئا-تىلاۋەتلەردە كۆپ بولغانلار مەسىھنىڭ مۇشۇ ئازابلىرىغا سىرداش بولماي قالمايدۇ، شۇنداقلا ئۆزلىرىمۇ ئازابلانماي قالمايدۇ. «يار.» 18:17نى كۆرۈڭ. شۇ يەردە خۇدا ئىبراھىمنى ئۆزىگە ئۆزىنىڭ سودوم ۋە گومورراھ شەھەرلىرى ئۈستىدىن ئازابلانغانلىقى توغرۇلۇق سىرداش قىلىدۇ:

— «سودوم بىلەن گوموررا توغرىسىدىكى داد-پەرياد ناھايىتى كۆپلۈك، ئۇلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر» (20). ئىبراھىمنىڭ بۇ سۆزلەر ۋەجىدىن قىلغان دۇئاسىنى كۆرۈڭ («يار.» 18:17-33)».

شۇنىڭ بىلەن قايتىدىن بۇ ئايەتنى كۆرەيلى: «ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ

جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن».

بۇنىڭدىن، ھەربىر دەۋردە مەسىھنىڭ تېنى بولغان جامائەتتە مەلۇم دەرىجىدە جاپالار بولۇشى كېرەك، دەپ خۇلاسە قىلىمىز. بۇ جاپالارنىڭ بولۇشى: (1) خۇدا تاللىۋالغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى جامائەتكە قوشۇلۇشى ئۈچۈن؛ (2) جامائەتنىڭ كامالەتكە يېتىشى، خۇدانىڭ تولۇق بەخت-بەرىكەتلىرىگە ھەم ۋەھىيلىرىگە مۇيەسسەر بولۇشى ئۈچۈندۇر. مۇشۇنداق جاپالارغا پاۋلۇس بىزگە ئۈلگە بولۇپ كۆرسەتكەندەك، ئادەملەر تولۇق ئىختىيارى ۋە شاد-خۇراملىق بىلەن يۈزلىنىشى كېرەك. «2تىم» 2:10نى كۆرۈڭ: «ئەمدى شۇ سەۋەبتىن، مەن خۇدا تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن».

«1يۇھ.» 3:16 «بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۇ (مەسىھ) بىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى ۋە بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزداردۇرمىز». بۇ ئايەتلەردىن «جاپا-زىيانكەشلىكنى ئىزدىشىمىز كېرەك» ياكى «جاپا-زىيانكەشلىكنى تىلىشىمىز كېرەك» دېگەن خۇلاسىگە كەلمەيمىز؛ بەلكى مەسىھ بىزگە ئۆگەتكەندەك: «بىزنى رەزىللىكتىن قۇتقۇزغايسەن، سىناققا ئۇچراتقۇزمىغايسەن» دەپ دۇئا قىلىشىمىز كېرەكتۇر.

«دەرۋەقە، مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن ياشىماقچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى زىيانكەشلىككە ئۇچرايدۇ» («1تىم» 3:12). خۇدانىڭ ئالدىدا ھەققانىي ھاياتنى ئۆتكۈزۈشنى خالايدىغان كىشىلەرنىڭ بولسا، جاپا-زىيانكەشلىك ئىزدەپ-سورىمايلا بېشىغا چۈشىدۇ! چۈشسىلا، ئۇبدان مېۋىسى بار بولىدۇ دەپ بىلىپ سەۋر-تاقەتلىك، شاد-خۇراملىق بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلايلى!

«ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن».

8:2، 20
بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» ـ ئۇلار زادى نېمە؟

گرېك تىلىدا بۇ «ستوئىخېئا» دېگەن سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. «ستوئىخېئا»نىڭ ئاساس مەنىسى «سىزىملار» دېگەنلىكتۇر.

بۇ سۆز «ئىبر.» 12:5دە «پرىنسىپلار» دېگەن مەنىدە، ۋە «2پېت.» 3:10، 12دە «ئالەمنىڭ ئاساسىي ئامىللىرى» دېگەن مەنىدە ئىشلىتىلىدۇ. «گال.» 3:4، 9دا «كولوسسىلەرگە» 2:8، 12دە «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» دېگەنگە ئوخشايدىغان مەنىدە ئىشلىتىلىدۇ. گرېك پەلسەپەسىدىكى بەزى سىستېمىلار، بولۇپمۇ «ستوئىخسىم» بويىچە، پۈتكۈل ئالەم مەلۇم «سىزىملار» تەرىپىدىن باشقۇرۇلىدۇ؛ بۇ جەھەتلەر جوڭگودىكى «داۋجىياۋ دىنى»غا ئىنتايىن ئوخشاپ كېتىدۇ. بۇنداق پەلسەپە بويىچە، روناق تۇرمۇش ئۈتكۈزۈش ئۈچۈن ئادەملەر مۇشۇ «سىزىملار»نى بىلىشى ياكى سېزىشى كېرەك ئاندىن بۇ سىزىملارغا ماسلىشىپ يۈرۈشى كېرەكتۇر. ئەمەلىيەتتە جاھاندىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۆزلىرى ئۈچۈن بىر «سىزىملىق» سىستېمىنى، يەنى دىنىي سىستېما ئىچىدە ياكى ئۇنىڭ سىرتىدا بولغان ئۆزىگە خاس قائىدە-يوسۇنلارنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ كەلدى. ئەتراپىمىزدا مۇشۇلارنىڭ تەسىرلىرى كۆرۈنمەكتە؛ شۇنچە كۆپ ئاددىي ئىشلار «يامان بولىدۇ» دېيىلمەكتە؛ ھەر يەردە بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان مۇشۇنداق قائىدە-يوسۇنلارنىڭ ئايىغى يوقتۇر. ئىنساننىڭ ۋۇجۇدى بىرەر قورقۇنچنىڭ يىلتىزى، بىر «ئىگىسىزلىك» ياكى «ھىمايىسىزلىك»نىڭ قانداقتۇر بىر سېزىمى تۈپەيلىدىن مۇشۇنداق «قائىدە-يوسۇنلار»نى ئاسانلا قوبۇل قىلغۇسىدۇ. بەزى ۋاقىتلاردا «قائىدە-يوسۇنلار» مەلۇم بىر دىنىي سىستېمىلىق قائىدە-يوسۇنلار بىلەن ئالماشتۇرۇلىدۇ؛ ئاندىن خەلق «دىندىن سىرت» بولغان بىر تۈركۈم قائىدىلەرنى «خۇراپىيلىق» دەپ ئاتايدۇ. ئەمما ئەمەلىيەتتە بارلىق مۇشۇنداق قائىدە-يوسۇنلارنى روسۇل پاۋلۇس «گال.» 9:4دا «تىلەمچىلىككە ئائىت» ئەرزىمەس نەرسىلەر دەپ بېكىتكەن. گۇناھقا پاتقان ئادەملەرنىڭ روھىدا ۋىجداننىڭ ئاللىقانداق ئىزلىرى ياكى سارقىندىلىرى قېلىپ قالغان بولسا، شۇ قائىدە-يوسۇنلار مەلۇم جەھەتلەردە شۇلارنى كۈچەيتىدۇ؛ ئەمما ئاخىر بېرىپ ئۇلار پەقەت گۇناھقا پېتىپ كەتكەن بىچارە ئىنسانىيەتنىڭ ئۆز روھىي يالىڭاچلىقىنى يېپىۋېلىش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان جۇل-جۇل ياماقلارلا بولىدۇ، خالاس. ئىنسان قەلبىنىڭ

بارلىق موھتاجلىرىدىن بىردىنبىر چىقالىغۇچى، خۇدانىڭ نىجاتى بولغان مەسىھ ئۆزىدۇر. مەسىھ بىلەن كېيگۈزۈلگۈچىگە ھېچقانداق تىلتۇمارلار ياكى ھېچقانداق «يامان بولىدۇ» دېگەن قائىدە-يوسۇنلار كېرەك ئەمەس؛ مۇشۇنداق نەرسىلەر ھەممىگە قادىر خۇدا ئالدىدا نەپرەتلىك ۋە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىگە ئاھانەت چاپلاشتىن ئىبارەت بولىدۇ.

«قائىدە-يوسۇنلار» توغرۇلۇق ئېيتقىنىمىزنىڭ سىرتىدا تۆرغان پەقەت بىرلا مىسال بار. ئۇ بولسا خۇدا ئۆزى ئىسرائىل خەلقىگە تاپشۇرغان قانۇنلار ھەم بەلگىلىمىلەردۇر؛ بۇ قانۇن-بەلگىلىمىلەر ئۆز گۈزەل نىشانىغا يېتىپ، ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلدى؛ ئادەم مەسىھ بىلەن بىر قىلىنغانىكەن، ئۇنداقتا ئۆزلىرىدە ھەققانىيلىقنى ئىزدەيدىغان، خۇدانىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشقا ئىنتىلىدىغان يېڭى بىر ھايات باردۇر؛ خۇدانىڭ خاھىشلىرى ۋە مەقسەت-مۇددىئالىرى شۇنداق ئادەمنىڭ ۋۇجۇدىنىڭ قات-قاتلىرىدا پۈتۈكلۈكتۇر. بىز مۇشۇ دۇنيادىكى «تىلەمچىلىككە ئائىت» بولغان ««ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر»گە نىسبەتەن ئۆلگەنمىز؛ نېمىشقا ئۇلاردا يەنە ياشاۋېرىمىز؟»».

«ئەگەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنىيەتلەرگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولساڭلار، نېمىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگمە!» دېگەندەك بەلگىلىمىلەرگە رىئايە قىلىسىلەر؟» (20:2)

10:2 «سىلەر ئۇنىڭدا مۇكەممەلدۇرسىلەر»

بۇ ئاجايىپ بايان پاۋلۇسنىڭ: «ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق ياكى بىمەنە ئالدامچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» بويىچە سىلەرنى ئۆز ئولجىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن ھېزى بولۇڭلار» دېگەن سۆزلىرىنىڭ ئاخىرىدا قىلىنىدۇ، ۋە شۇنداقلا بۇ سۆزلىرىنىڭ ئاساسىي سەۋەبىنى بايان قىلىدۇ. خۇدادا بولغان بارلىق ھەممە بولسا مەسىھدە تۇرىدۇ؛ خۇدانىڭ ھەممە بارلىقى مەسىھدە ئەزەلدىن بولغان ۋە ھەمىشە بولىدۇ. بىزمۇ «ئۇنىڭدا» (يەنى مەسىھدە) بولساق ئەمدى خۇدانىڭ بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرىمۇ ئوخشاشلا بىزنىڭكى بولىدۇ. شۇنداق بولغاندا پەلسەپە ياكى «ئالاھىدە دانالىق» بىزگە قانداقمۇ «ئارتۇق» بىر

نېمىنى تەمىنلىيەلىسۇن؟ پاۋلۇسنىڭ بۇ مەكتۇپىنىڭ بەزى يەرلىرىدە ئېيتقان سۆزلىرىدىن قارىغاندا، كولوسسى شەھىرى ئەتراپىدا يۈرۈۋاتقان مۇشۇنداق «پەلسەپىچىلەر»نىڭ جامائەتكە يەتكۈزگەن ئېزىتقۇلۇقى ئاز ئەمەس ئىدى. 18-ئايەتتىن قارىغاندا شۇلارنىڭ دېگەنلىرى بەلكىم مۇنداق: «... دۇرۇس، سىلەرنىڭ ئەيسا مەسىھكە بولغان ئېتىقادىڭلار ئىنتايىن ياخشى، ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىش توغرىدۇر. ئەمما ئىنتايىن ئىمتىيازلىق كىشىلەر بولغان بىزلەرگە نىرنەچچە ئالاھىدە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرمۇ كەلدى! بىز بەزىبىر مەخپىي بەلگىلىملەرگە بويسۇنۇشۇمىز بىلەن بىزدە ئالاھىدە يوشۇرۇن بىلىم باردۇر؛ باشقا ئاددىي كىشىلەر ئۇنىڭغا ھېچ نېسىۋە بولالمايدۇ. بىزگە ئالاھىدە تونۇش بولغان پەرىشتىلەرگە سىلەر بىز بىلەن بىللە سەجدە قىلساڭلار، سىلەرمۇ بۇ «ئالاھىدە بەلگىلىملەر»گە بويسۇنساڭلار، ئەمدى سىلەرمۇ بۇ بىلىمگە ئىگە بولىسىلەر، سىلەردە تېخىمۇ بەخت-بەرىكەتلەر، تېخىمۇ كۆپ كۈچ-قۇدرەت بولىدۇ...» ۋەھاكازالار، ۋەھاكازالار...

ئادەملەر مەسىھنىڭ «ھەممىدىن ئۈستۈنلۈكى»گە ئېتىبار بەرمىسە مۇشۇنداق ئەخمەقانىلىكنى قوبۇل قىلىشى مۇمكىن. چۈنكى پاۋلۇس دېگىنىدەك، ئۇ ھەممىنىڭ «باش»ىدۇر — پەقەت جامائەتنىڭكىلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مەڭگۈلۈك بېكىتمىسى بىلەن پۈتكۈل ئالەم (جۈملىدىن مۇشۇ ئاتالمىش «ئالاھىدە پەرىشتىلەر»)گىمۇ باشتۇر. ئۇ: «سىنىڭ باش بىلەن بىۋاستە مۇناسىۋىتىڭ بار بولسا، نېمىشقا تۆۋەن تۇرىدىغان مەلۇم باشقا بىرسى بىلەن بولغان قانداقتۇر بىر مۇناسىۋەت ئۆزۈمگە «ئارتۇق» بىرنېمىنى بېرىدۇ، دەپ ئويلايسەن؟ ئەكسىچە مۇشۇنداق ئوي-خىياللىرىڭ باش بولغۇچىنىڭ ئۆزىگە بىرخىل ئاھانەت ھېسابلانمامدۇ؟ ئەمەلىيەتتە، سىنىڭ دىققىتىڭ، ئوي-زېھنىڭ ئۇنىڭدىن ۋە ھەممە ئىشلارنى توغرىلىغان ئۇلۇغ قۇربانلىقىدىن ئايرىلغان بولسا، سەن دەرۋەقە ھېچ پايدا ئالماي، ئەكسىچە زىيان تارتقۇچى بولۇپ قالىسەن!» دېگەندەك بولىدۇ.

11:2 «مەسىھنىڭ سۈننىتى»

«سىلەر ئۇنىڭدا (مەسىھدە) ئادەمنىڭ قولىسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر؛ دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن گۇناھلىق ئەتكە باغلانغان تەندىن خالاس قىلىنغانسىلەر»

بۇ ئايەتتىكى «ئادەمنىڭ قولسىز بولغان سۈننەت» بولسا ئادەمنىڭ ئەتلىرىدە بولغان سۈننەت ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ روھ-قەلبىنى تەندە بولغان گۇناھنىڭ ئۆلۈم ئىلىپ كېلىدىغان كونا قانۇنىيىتىدىن «كېسىپ ئۈزۈش»تىن ئىبارەتتۇر. بۇ توغرۇلۇق «ئەزاكىيال» ھەم «فىلىپپىلىقلارغا»دىكى «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە بايان قىلىنغان «سۈننەتنىڭ روھىي ئەھمىيىتى» توغرۇلۇق ئىزاھاتلارنى كۆرۈڭ. شۇ يەرلەردە ئېيتقىنىمىزنى يىغىنچاقلىغاندا، جىسمانىي سۈننەت خۇدا تەرىپىدىن روھىي سۈننەتنىڭ «بېشارەتلىك كۆلەڭگىسى» بولۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەندۇر. ئادەم بۇ دۇنيادىكى بارلىق نەپسانىيەتچىلىك ۋە يامان ھەۋەسلەردىن «كېسىپ ئۈزۈلگەن» بولۇپ، ئۇ ھەقىقەتەن مەسىھكە قاراپ-تايىنىپ ياشاپ، خۇداغا ئۆز روھى ئارقىلىق ئىبادەت قىلىدۇ — مانا بۇ روھىي سۈننەتنىڭ نەتىجىسىدۇر. مۇنداق ئادەم ھازىر قەلبىدە ۋە روھىدا «خۇدانىڭ ئادىمى»دۇر — روھىي سۈننەت قىلىنغان بولسا، جىسمانىي سۈننەت كېرەك ئەمەستۇر.

ئەمدى روسۇلنىڭ «مەسىھنىڭ سۈننىتى» ئارقىلىق روھىي سۈننەت قوبۇل قىلىمىز، دېگىنىنىڭ مەنىسى نېمە؟ «مەسىھنىڭ سۈننىتى» دېگەن نېمە؟

مۇشۇ يەردىكى «مەسىھنىڭ سۈننىتى» مۇسا پەيغەمبەر ئارقىلىق چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇندا بېكىتىلگىنى بويىچە مەسىھ ئەيسانىڭ قىلىنغان جىسمانىي جەھەتتىكى سۈننىتى ئەمەس. مەسىھنىڭ بۇ سۈننىتى بارلىق يەھۇدىي ئوغۇل بوۋاقلارنىڭكىگە ئوخشاش سەككىز كۈنلۈك بولغاندا قىلىنغاندى. ئىزاھاتتا ئېيتقىنىمىزدەك، «مەسىھنىڭ سۈننىتى»نىڭ مۇنداق ئىككى خىل مەنىسى بولۇش مۇمكىنچىلىكى بار: —

(1) «مەسىھ تەرىپىدىن قىلىنغان سۈننەت». بۇ ئېھتىمالغا يېقىن بولغان بىر چۈشەنچە. «روھىي سۈننەت» دەرۋەقە پەقەت مەسىھ تەرىپىدىنلا قىلىنىشى مۇمكىن، دېگەن ھەقىقەتتۇر. ئوقۇرمەنلەر بۇ چۈشەنچە بويىچە ئايەتنى چۈشەنسە مەسىھ توغرۇلۇق بولغان تەلىمات جەھەتتە ھېچقانداق ئازدۇرۇلۇش بولمايدۇ، شۇنداقلا ئومۇمىي ھەقىقەت جەھەتتە زىيان بولمايدۇ.

(2) شۇنداق بولسىمۇ، ئۆزىمىزنىڭ پىكرىمىز شۇكى، «مەسىھنىڭ سۈننىتى» دېگەن سۆز، بىزگە نىجات يەتكۈزگەن ئۇنىڭ كرېستى ۋە ئۆلۈمىنى كۆرسىتىدۇ. گرېك تىلىدا «سۈننەت» «ئەتراپىي كېسىلگەن» دېگەن سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ، بىزنىڭچە مۇشۇ يەردە دانىيال پەيغەمبەرنىڭ: («دان.» 27:9) «بۇ ئاتمىش ئىككى «يەتتە ۋاقىت» مەزگىلى ئۆتكەندىن كېيىن مەسىھ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ (ئۆلتۈرۈلىدۇ)،

ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمايدۇ» دېگەن بىشارىتىگە باغلانغان، دەپ قارايمىز.

بۇنداق «كېسىلىش» پەقەت ئۇنىڭ جېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ شەخسىنىڭ گۇناھلىرىمىزنى ئۆزىگە ئېلىپ خۇدائاتىسىنىڭ ھۇزۇرىدىن ئۈزۈلۈشىنى كۆرسىتىدۇ، دەپ قارايمىز. بىز باشقا بىر كىتابچىدىن سۆز ئالساق: —

«بۇ «كالام» — يەنى مەسىھ، گۇناھكار ئادەملەرنىڭ ئورنىدا ئەيىبلىنىش ئۈچۈن، ئۆزىنى كرېستكە (دارغا) مىخلىتىپ ئۆلۈشكە تۇتۇپ بەرگەن. ئۇ گۇناھسىز، مۇكەممەل ئادەم بولۇپ، چەكلىك ۋاقىت ئىچىدە بۇرۇنقى ۋە كېيىنكى ھەممە ئادەملەرنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى ئۈستىگە ئالغان، ئۇ بىزنىڭ ئورنىمىزدا خۇدانىڭ گۇناھ ئۈستىگە تۆكمەكچى بولغان غەزەپلىك جازالىرىنى قوبۇل قىلغان. گۇناھنىڭ جازاسى — خۇدادىن ئايرىلىشتۇر. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى خۇدادىن ئۈچ سائەتلىك ئايرىلغان. شۇ ئۈچ سائەتنىڭ ئەڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىدا: —

«ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلى، ئېلى، لەما ساۋاقتانى؟» يەنى «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق نىدا قىلدى» («مات.» 46:27، «مار.» 24:15)

دېمەك، ئۇ دۇنيادىكى مىليونلىغان ئادەملەرنىڭ مەڭگۈلۈك دوزاخ ئازابلىرىنى (دوزاخ — خۇدادىن ئايرىۋېتىلىشتىن ئىبارەت) چەكلىكلا ۋاقىت ئىچىدە بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ، بارلىق بەدەلنى تۆلىۋەتكەن. خۇدا مانا مۇشۇ ۋاسىتىسى بىلەن بىرلا ۋاقىتتا، ھەم ئۆزىنىڭ ئادىللىقىنى قانائەتلەندۈرگەن ھەم ھەر بىر ئادەمنى ئۆزىنىڭ رەھىمدىللىكىگە مەڭگۈلۈك ئېرىشەلەيدىغان قىلغان. خۇدا ئۆز كالامى بولغان مەسىھنىڭ مۇكەممەل قۇربانلىقىنى قوبۇل قىلغان».

بۇنداق چۈشەنچە بىزنىڭ مەسىھنىڭ ئۆلۈمىدە ۋە تىرىلىشىدە ئۇنىڭ بىلەن بىر قىلىنغانلىقىمىزنى كۆرسىتىدىغان، تۆۋەندىكى ئايەت بىلەن ئوبدان ماسلىشىدۇ: —

12:2 «شۇنىڭ بىلەن تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇدۇڭلاردا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر»

«چۆمۈلدۈرۈلۈش» توغرۇلۇق

«چۆمۈلدۈرۈلۈش» توغرۇلۇق «ئەفەسۇسلۇقلارغا»دىكى «قوشۇمچە سۆز»نىمۇ كۆرۈڭ. ئىشىنىمىزكى، «چۆمۈلدۈرۈلۈش»، يەنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈلۈش، خۇدا ئىنسانغا بېكىتكەن «مۇقەددەس روھنىڭ هاياتىغا» تەشنا-تىلەك يولىدۇر. دېمەك، چۆمۈلدۈرۈلۈشنىڭ ئۆزى ئادەمنى قۇتقۇزمايدۇ؛ لېكىن ئۇ ئارقىلىق بىز خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا چۆمۈلدۈرۈلۈشكە، مەڭگۈلۈك هاياتقا تولدۇرۇلۇشقا بولغان تەشنا-تىلىكىمىزنى خۇدا ئالدىدا بىلدۈرەلەيمىز. «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى»، 2:38-42نى كۆرۈڭ. سۇغا چۆمۈلدۈرۈلگىنىمىزدە تۆۋەندىكى ئىشلار بولۇشى كېرەك: —

(1) بىز يۇرت ئالدىدا، جامائەت ئالدىدا، پۈتكۈل ئالەمدىكى پەرىشتىلەر ۋە بارلىق جىن-شەيتانلار ئالدىدا ۋە خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىدا ئۆزىمىزنىڭ مەسىھكە باغلانغان ئېتىقادىمىزنى ئوچۇق ئىپادىلەيمىز ۋە ئېتىراپ قىلىمىز.

(2) ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمىنى گۇناھىمىزنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشىنىڭ بىردىنبىر يولى دەپ ئېتىراپ قىلىمىز.

(3) بىز ئۇنىڭ ئارقىلىق توۋا قىلىشىمىزنى ئىپادىلەيمىز. «كونا هايات»ىمىزنىڭ خۇدا ئالدىدىكى ئەرزىمەسلىكىنى، «دەپنە قىلىش»ى كېرەكلىكىنى ئېتىراپ قىلىمىز (دېمەك، چۆمۈلدۈرۈلۈش «كونا مەن»نىڭ دەپنە مۇراسىمىدۇر).

(4) خۇدانىڭ «يېڭى هايات» توغرۇلۇق ۋەدىسىگە قاراپ ئىشەنچ بىلەن خۇدادىن بىزگە يېڭى هايات، يەنى مەڭگۈلۈك هايات ئېلىپ كېلىدىغان مۇقەددەس روھنى تەقدىم قىلغايسەن دەپ جىددىي ئىلتىجا قىلىمىز.

(5) بىز چۆمۈلدۈرۈلۈشنى جامائەتنىڭ مەلۇم بىر ئەزاسىنىڭ قولىدا قوبۇل قىلغىنىمىزدا، خۇدانىڭ ئۆز جامائىتىگە مۇناسىۋەتلىكلىكىمىز، شۇنداقلا جامائەتنىڭ بىر-بىرىگە موھتاجلىقىنى ۋە بىر-بىرىگە بويسۇنۇش كېرەكلىكىنى ئېتىراپ قىلىمىز.

14:2 «بەلگىلىمىلەردە ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۈستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى ئۆچۈرۈپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى قىلدى، كرېستكە مىخلاتقۇزدى».

پاۋلۇس بۇ ئاجايىپ ئايەتلەردە (10-15) مەسىھنىڭ ئۆز خەلقى ئۈچۈن كرېستتە مىخلىنىپ ئادا قىلغانلىرىنىڭ بارلىقىنى بىر-بىرلەپ تەھلىل قىلىدۇ. مۇشۇ يەردە ئوقۇرمەنلەرنىڭ بىرىنچى سوئالى «بۇ «بەلگىلىمىلەردە ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۈستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيىبلەيدىغان پۈتۈكلەر» دېگەن نېمە؟» بولۇشى مۇمكىن.

گرېك تىلىدىكى «پۈتۈكلەر» دېگەننى ئىپادىلىگەن «خېئىرگرافون» دېگەن سۆز ئەسلى «قەرزنامە» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ. ئۇ تىلغا ئالغان «بەلگىلىمىلەر» بولسا شۈبھىسىزكى، تەۋرات قانۇنىدىكى كۆپ تەرەپلىمىلىك بەلگىلىمىلەردۇر. ئادەتتە پاۋلۇس بۇ بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتكىنىدە، پەقەت يەھۇدىيلارغا قاراتقانلارنى كۆزدە تۇتىدۇ؛ ئەمما مۇشۇ يەردە «بەلگىلىمىلەر» شۈبھىسىزكى، «رىم.» 8:4دە بايان قىلىنغان «قانۇندىكى ھەققانىي تەلەپلەر» دەپ ئاتالغان ئەمرلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ بەلگىلىمىلەر كۆپلىگەن گۇناھلىرىمىزنى پاش قىلىپ، بىزنى نوقۇپ ئەرز قىلغۇچى قولدەك ياكى بولمىسا بىزنى سانجىشقا تەييارلانغان قىلىچ ياكى تىگىشلىك بولغان ئۆلۈم جازاسىنى بېكىتىشكە تەييارلانغان مىخلاردەك تۇرىدۇ. ئەمما بۇنىڭ ئورنىدا مەسىھ بۇ ئەرز قىلغۇچى مىخلاردەك بەلگىلىمىلەرنى ئۆز شەخسىگە قارىتىپ، بۇلارنىڭ جازاسىنى ئۆزىگە قاراتتى. بۇ جازانى ئۇ ئۆزى كۆتۈردى؛ ۋە شۇنداق قىلىپ بۇ بەلگىلىمىلەر «كرېستكە مىخلانغان» ھالدا قالدى — ئۇلارنىڭ جازا كۈچلىرى تۈگەپ بولدى، ئۇلاردا ئېيتقاد قىلغۇچى بىزلەرگە ھېچقانداق ئەرزلەر قالمىدى. ھەمدۇسانا!

رىم ئىمپېرىيەسىدىكى كونا بىر ئادەت بويىچە، قەرز تۆلىگەندىن كېيىن، قەرزنامە ئۈستىگە گرېك ھەرپى «خاي»نىڭ چوڭ يېزىلىشى (C) سىزىلاتتى. ئوقۇرمەنلەرگە ئېنىقكى، بۇ ھەرپ كرېست شەكلىدە ئىدى. مەسىھ ھەربىرىمىزنى دوزاخقا ئەۋەتىدىغان قەرزنامىنى جىجاپ تاشلىغاندۇر!

15:2 «ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، كرېستتە ئۇلارنى رەسۋا قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلىبە قىلدى».

مەسىھ بۇ يامان روھلار بولغان ھۆكۈمدارلاردىن نېمىنى «ئولجا» ئالغان دەپ سورىساق، جاۋاب شۈبھىسىزكى، «ئۆزىگە ئېتىقاد باغلىغۇچىلارنى ئولجا ئالغان». چۈنكى ئۇنىڭغا

ئېتىقاد باغلىغىنىمىزدا ھەرقانداق يامان روھلارنىڭ خوجايىنلىقىدىن ياكى شەيتانىنىڭ ئىلكىدىن قۇتۇلىمىز. ئۆزىنى مەسىھگە تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنىڭ جىن-شەيتانلاردىن قورقۇشىنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى يوقتۇر ۋە شۇنداقلا ئۇ «يامان روھلارنى رەنجىتمەي ئۇلار رازى قىلىنسۇن» دېگەندەك تۈگىمەس ئىشلاردىن خالاس بولدى. خۇدا بىزنى ئۆز پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ ئۆزى بىزگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىز يامان روھلارنىڭ ئىلكىدىن پۈتۈنلەي قۇتۇلدۇق. خۇداغا بويسۇنۇپ يۈرسەك رەزىل بولغۇچى بىزگە تېگەلمەيدۇ؛ ئۇ بىزگە ھۇجۇم قىلسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىش ھوقۇقىمىز بولىدۇ؛ چۈنكى غالىبىيەتنى مەسىھ ئاللىقاچان قازاندى!

بىز مەسىھنىڭ كرېستكە مىخلىنىشىنى شەيتاننىڭ قۇترىتىشلىرى ۋە ئېزىتقۇلۇقى بىلەن ئىنسانلار (ساتقۇن يەھۇدا ئىشقارىئوت، يەھۇدىي باش كاھىنلار، رىملىق ۋالىي پىلاتۇس ۋە رىملىق لەشكەرلەر) تەرىپىدىن يۈرگۈزۈلگەن دەپ چۈشىنىمىز. يامان روھلارنىڭ مەقسىتى شۈبھىسىزكى، مەسىھنى يوقىتىشتىن ئىبارەت ئىدى؛ ئەمما ئىش ئۇلارنىڭ ئويلىغىنىدەك چىقمىدى («1كور.» 8:2نى كۆرۈڭ). ئۇنى كرېستتە يوقىتىشىنىڭ ئورنىدا، ئەكسىچە ئۇلار پەقەتلا خۇدانىڭ مەڭگۈلۈك مەقسەت-مۇددىئالىرىنى ئادا قىلىپ، مەسىھنى پۈتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ گۇناھلىرىنى تولۇق كۆتۈرگۈچى قىلدى، خالاس. مەسىھنىڭ ئۆلۈمدە بولغان غالىبىيىتى ئۇنىڭ تىرىلىشى بىلەن ئىسپاتلىنىدۇ؛ شۇنىڭدەك يامان روھلارنىڭ غەلىبىلىك تەنتەنىسىنىڭ ئورنىغا، ئەكسىچە ئۇلارنىڭ خۇداغا قارشى ئىسيان كۆتۈرگەنلىكى، خۇدانىڭ مېھرىگە ئىشەنمەسلىكىدە بولغان ئەخمەقانىلىكى ئوچۇق رەسۋا قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ئولجا-ئىگىلىكلىرى (يەنى، ئىشەنگەن بىزلەر) تارتىۋېلىندى.

17:2 «كۆلەڭگە ۋە جىسىم»
«بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلەڭگە، خالاس؛ ئۇنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر!»

بۇ كۆرۈنۈشتە ئاددىي بولغان باياندا تەلىماتنىڭ شۇنچە زور بايلىقلىرى بىزگە ئايان قىلىنىپ ئېچىپ بېرىلدى! بۇ ئىش ئۇستىدە ئەستايىدىل ئويلانغۇچى ئۇچۇن مەسىھنىڭ شۇنچە كۆپ شەرەپلىرى ئايان قىلىنىدۇ!

بۇ باياندىن كۆرىمىزكى، تەۋراتتىكى بارلىق بەلگىلىمىلەر قانچىلىك ئىنچىكە بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلارنىڭ ھەربىر تەپسىلاتلىرى مەسىھنى، ئۇنىڭ شان-شەرەپلىرىنى، ئۇنىڭ قۇربانلىقىنى، ئۇنىڭ بولىدىغان خەلق-جامائىتىنى، ئۇنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى كۆرسىتىدىغان بىرخىل بېشارەتتىن ئىبارەتتۇر. سەھىپە چەكلىمىسى بولغاچقا، مۇشۇ يەردە ئىنچىكىلەپ تەھلىل قىلالمىدۇق. شۈبھىسىزكى، بۇ بەلگىلىمىلەرنىڭ كۆپ تەپسىلاتلىرىنىڭ ئەھمىيىتى دەسلەپتە مۆجمەل كۆرۈنىدۇ؛ ئەمما ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈستىدە ئىمان-ئىشەنچ ۋە ئەستايىدىللىق بىلەن ئىزدەنگۈچىلەر ئۈچۈن ئاخىرى ئۇلارنىڭ بېشارەتلىك، سىرلىق ئەھمىيەتلىرى كۆپ جەھەتلەردە ئېچىپ بېرىلىدۇ، دەپ ئىشىنىمىز.

بۇ ئىشلارغا مىسال بىلەن خۇلاسە قىلايلى. ئائىلىڭىزگە ئۆزۈڭىزدىن بېرى يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەن ئەمما سىلەر كۆرۈپ باقمىغان، شىرەم تۇغقىنىڭىز بولغان مېھرىبان بىر تاغىڭىز بار دەپ ئېيتايلۇق. بۇ تاغىڭىزنىڭ يۈكسەك ئابرۇيى ۋە نامىدىن پايدىلىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭ سالاھىيىتىگە كىرىۋالغان كۆپ دۈشمەنلىرى بار بولىدۇ. شۇڭا ئالدامچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكەندە تونۇۋېلىش ئۈچۈن ئۇ رەسسامغا ئۆزىنىڭ رەسىمىنى سىزدۇرۇپ سىلەرگە ئەۋەتىدۇ. شۈبھىسىزكى، بۇ رەسىم ئۆيىڭىزدە ھۆرمەتلىك ئورۇندا ئېسىقلىق تۇرىدۇ؛ سىلەر تاغاڭلار كەلسە ھېچقانداق خاتالىق بولمىسۇن دەپ ئۇنىڭغا پات-پات قارايسىلەر؛ ۋە يەنە بەلكىم ئۇنىڭ بىلەن دىدارلىششقا، كۆپ ئىلتىپاتلىرى ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىش كۈنىنىڭ كېلىشىگە تەشنا بولۇپ ئۇنىڭ يولىغا تەلمۈرۈپ قارايسىلەر. بۇ ئىنتىزار بولغان كۈن يېتىپ كېلىپ، تاغاڭلار سىلەر بىلەن بىللە تۇرغاندا، بۇ رەسىم پەقەت ئىككىلەمچى رول ئوينايدۇ، خالاس؛ شۈبھىسىزكى، سىلەر رەسىمنى يەنە ئەتىۋارلايسىلەر، ئەمما ئۇنىڭ ھازىر كېرىكى بولمايدۇ. «مەسىھنىڭ رەسىمى» بولغان تەۋراتتىكى بەلگىلىمىلەر بۇنىڭغا ئوخشاشتۇر. بىز يېڭى ئەھدىنىڭ جەۋھىرىدە ياشىغان بولساق، قەلبىمىزگە ئۇنىڭ مۇھەببىتى يېتىپ، گۇناھنىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزغاندا، بەلگىلىمىلەر كېرەكسىز بولۇپ قالىدۇ. بىز بەلگىلىمىلەرنىڭ سۆيۈملۈك مەسىھىمىزنى شۇنچە ياخشى ئەكس ئەتتۇرۇپ ئۇ توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەنلىكى ئۈستىدە چوڭقۇر ئويلىشىمىز مۇمكىن، ئەلۋەتتە؛ ئەمما ھازىر بۇ شەخسنىڭ ئۆزى بىز بىلەن بىللىدۇر!

شۇڭا پاۋلۇس شۇنى ئېيتىدۇكى، مەسىھنى قوبۇل قىلغان ھەركىمنىڭ تەۋراتتىكى بەلگىلىمىلەرگە ھاجىتى يوقتۇر؛ ئۇ ئاللىقاچان پاك-مۇقەددەس ۋە مۇھەببەتلىك ھايات ئۆتكۈزۈشكە باشلىغاندۇر.

4:3 «ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇ ئان سىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر»

روسۇل پاۋلۇسنىڭ بۇ بايانى مەسىھ بۇ زېمىنغا قايتىپ كەلگەندە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنىڭ قىسقا بىر يىغىندىسىدۇر.

بىر مۇقەددەس كىتابتىكى بۇ توغرۇلۇق بەزى باشقا بايانلارغا بولغان چۈشەنچىمىز بويىچە بولىدىغان ئىشلارنىڭ تەرتىپى بەلكىم تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ: —

(1) مەسىھ ئاسماندىن زېمىنغا چۈشۈشكە باشلىغىنىدا، ئۇ زور ئاۋازدا خۇدانىڭ زېمىندا تۇرۇۋاتقان بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىنى ئۆزىگە چارقىرىدۇ؛ ئۇنىڭ بۇ قاتتىق توۋلىشى بىلەن مەسىھدە ئۆلگەن كىشىلەر تىرىلدۇرۇلىدۇ ۋە زېمىندا تىرىك قالغان ئىشەنگۈچىلەر بىلەن بىرلىكتە مەسىھ بىلەن ئۇچرىششقا ھاۋاغا ئۇچۇرۇلىدۇ («1تېس.» 16:4).

(2) بۇ ئۇچرىششتا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارلىق قىلغانلىرى «مەسىھنىڭ سوراق تەختى»نىڭ ئالدىدا ئۆلچەملىنىپ باھالىنىدۇ («2كور.» 10:5)

(3) ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز كۆزى بىلەن مەسىھنى كۆرگەندە، ئىچ-ۋۇجۇدىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش مۇكەممەل پەزىلەتلىك، مۇھەببەتلىك، پاك-مۇقەددەس بولۇشقا پۈتۈنلەي ئۆزگەرتىلىدۇ. ئىچىدىكى بارلىق گۇناھلىرى مەڭگۈ ئارقىدا قالىدۇ. بۇنداق ئۆزگەرتىلىش ئۇتتا تاۋلىنىشقا ئوخشىغىنى بىلەن، بۇ ئوت ئاجايىپ تىلسىمات بىر ئوت، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ مۇھەببەتلىك ئوتى بولىدۇ؛ ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھنىڭ قېلىشى مۇمكىن ئەمەس («پەند.» 8:20 «پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ»).

شۇ چاغدا ئىشەنگۈچىلەرنىڭ سىرتقى قىياپىتى، تىرىلىشتە قانداق تەنگە ئىگە بولىدىغانلىقى بولسا، بۇ تېخى بىر سىردۇر. پاۋلۇس مۇشۇ يەردە قىياپىتى ئىنتايىن شان-شەرەپلىك، ياكى «شان-شەرەپتە» بولىدۇ، دەيدۇ («1كور.» 23-21:15، 35-38، «1يۇھ.» 2:3-3نىمۇ كۆرۈڭ).

(4) گەرچە خۇدانىڭ مىليونلىغان خەلقى ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق ئۆمۈرلۈك ئىشلىرى بۇ ۋەقەگە مۇناسىۋەتلىك بولسىمۇ، بۇ دۇنيادىكى ۋاقىتقا نىسبەتەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى «بىر دەقىقىدە، كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە» يۈز بېرىدۇ («1كور.» 52:15).

(5) مەسىھ ئاندىن ئۆز خەلقىنى بىللە ئېلىپ يەر يۈزىگە قايتىپ چۈشىدۇ. ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئۇلاردىمۇ كۆرۈنىدۇ، ئۇنىڭ ئۇلاردا بولغان شان-شەرىپى تۈپەيلىدىن پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ («2تېس.» 1:7-10نى ۋە پاۋلۇسنىڭ مۇشۇ 4:3-ئايەتتىكى سۆزىنى كۆرۈڭ).

(6) ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى نىجات تاپىدۇ («رىم.» 26:11-27).

(7) مەسىھ ئىسرائىلنى ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىدىغان بارلىق ئەل-يۇرتلاردىن قۇتقۇزىدۇ («زەك.» 12-باب). ئۇنىڭ پۇتى ئۇ ئەسلىدە ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈلگەن زەيتۇن تېغىنىڭ ئۈستىدە قايتا تۇرىدۇ («زەك.» 1:14-4). شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغانلارنىڭ كۆپى باشقا ئۆلگەنلەر بىلەن بىللە ئاخىرقى سوراقنى كۈتۈش ئۈچۈن شۇ ھامان تەھتىسارىغا چۈشۈرۈلىدۇ.

(8) مەسىھ زېمىندا 1000 يىل ھۆكۈم سۈرىدۇ، ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ يەر يۈزىدىكى ۋەكىلى بولىدۇ.

(9) 1000 يىلدىن كېيىن ئاخىرقى سوراق بولىدۇ (قىيامەت كۈنى).

بۇ ئۇلۇغ ئىشلارنىڭ باشقا بەزى جەھەتلىرى توغرىسىدا «يوئېل»دىكى «قوشۇمچە سۆز»نىمىزنى كۆرۈڭ.

12:3 ئىنجىلدا كۆرسىتىلگەن «مۆمىنلىك»نىڭ مەنىسى

تەۋرات ۋە ئىنجىلدا «مۆمىنلىك» ياكى «يۇۋاش مۆمىنلىك» دېگەن سۆزنىڭ ئىشلىتىلىشىنىڭ تولىمۇ ئالاھىدە مەنىسى بار. مەسىھ ئەيسا «مۇبارەك، ياۋاش-مۆمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەر يۈزىگە مىراسخوردۇر» دەپ تەلىم بەردى («مات.» 5:5). خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا مۆمىن كىشى ئۆزىدىن كۈچلۈك باشقا بىرسى ئالدىدا قورقۇنچتىن يول قويىدىغان كىشى ئەمەس. ئۇ بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىگە تەقدىم قىلغان ۋەدىلىرىنى ئىنسانىنىڭ كۈچىدىن زىيادە يۇقىرى، زىيادە ئۈستۈن دەپ بىلىدۇ؛ شۇنداقلا خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن «مۇشۇ دۇنيادىكىلەر تۇتقان يوللار»، يەنى زوراۋانلىق، تالاش-تارتىش، جېدەل-ئۇرۇشلارنى ئىشلىتىشتىن قول ئۈزگەن كىشىدۇر. باشقىلار بىلەن ئۇرۇشۇش، جېدەللىشىش خۇدانىڭ يوللىرى ئەمەس، خۇدا ئۆز ئادەملىرىنىڭ «ئۆز ھوقۇقلىرى»غا ئېرىششى ئۈچۈن، شۇلارنى ئىشلىتىشكە يول قويمايدۇ.

بۇنىڭغا ھەم تەۋرات ھەم ئىنجىلدىن يۈزلىگەن مىسال كەلتۈرەلەيتتۇق، ئەمما ئۈچ مىسال كۇپايە دەپ قارايمىز: —

(1-مىسال) («يار.» 13-باب). ئىبراھىمنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لۇتنىڭ پادىچىلىرى پادىلىرىنىڭ ئىنتايىن تېز كۆپەيگەنلىكىدىن، جەنۇبىي پەلەستىندىكى يايلاقلاردا بىر-بىرىگە سوقۇلۇشۇپ كېتىشكەندى. خۇدا ئاللىقاچان ئىبراھىمغا، مۇشۇ بارلىق زېمىننى «ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلىمەن»، دەپ ۋەدە قىلغان بولسىمۇ (7:12)، ئەمما ئىبراھىم لۇت (ئىماننىڭ ئىشلىرىنى ئانچە چۈشەنمىگەن بىر ئادەم)قا: «بۇ زېمىن مېنىڭكى، چۈنكى ھەممىگە قادىر ئۇنى ماڭا ۋەدە قىلدى» دېمىدى. ئۇ بەلكى لۇتقا: «مانا، زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ سەن قايسى تەرەپنى خالساڭ شۇ يەرگە بېرىپ ئولتۇراقلاشقىن؛ مەن باشقا تەرەپنى ئېلىپ شۇ يەردە تۇرىمەن» دېدى. مانا بۇ مۆمىنلىكتۇر!

لۇت ئىنتايىن مۇنبەت ئىئوردان جىلغىسىنى تاللىۋېلىپ شۇ يەرگە بېرىپ تۇردى. ئۇ كەتكەندىن كېيىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ ئۆز ۋەدىسىنى تەستىقلاپ: «شىمالنى، جەنۇبنى، شەرقنى، غەربنى ئوبدان كۆرۈپ باق؛ مۇشۇ زېمىننىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ!» دېدى. كېيىن خۇدا جازالىرىنى ئىئوردان جىلغىسىدىكى شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈرگەندىن كېيىن لۇت ۋە ئەۋلادلىرى ئىئوردان دەرياسىنىڭ چەت تەرىپىگە كۆچۈپ ھازىرقى «ئىئوردانىيە» دېگەن دۆلەتنىڭ زېمىنىدە ئولتۇراقلاشتى. ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا قانائان (پەلەستىن)نىڭ بارلىق زېمىنىگە مىراسخور بولدى.

(2-مىسال) مۇسا پەيغەمبەر بىر قېتىم ھارۇن ۋە مەريەم تەرىپىدىن «سەن خۇدانىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئەمەس، بەلكى باشباشتاقلىق بىلەن ئۆزۈڭنى چوڭ قىلىپ ئىسرائىل خەلقىگە يېتەكچى بولۇۋالدىڭ» دەپ ئەرز قىلىندى. ئەمما مۇسا پەيغەمبەر ھېچ تالاشماي ئۈندىمىدى. مۇقەددەس كىتابتا ئۇنىڭ توغرۇلۇق: «مۇسا دېگەن ئادەم ئىنتايىن مۆمىن، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن مۆمىن ئىدى» دەپ خاتىرىلەنگەندۇر. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ پات ئارىدا ئۆزىنى ئاقلاپ، ئۇنىڭ يېتەكچىلىكىنى تەستىقلايدىغانلىقىنى ئوبدان بىلىپ،

جېدەللەشمىدى؛ ۋە دەرۋەقە خۇدا ئۇزۇن ئۆتمەي روشەن ھالدا شۇنداق قىلدى. «چۆل.» 12:1-15نى كۆرۈڭ.

(3-مىسال) داۋۇت پەيغەمبەر سەبىي بالا ۋاقتىدا، سامۇئىل پەيغەمبەر داۋۇتنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى يوقلاپ بارغاندا ئۇنىڭغا: «سەن كەلگۈسىدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولىسەن» دەپ بېشارەت بەرگەنىدى. شۇ ۋاقىتتىكى پادىشاھ سائۇل بولسا خۇداغا ۋاپاسىز ھالدا ھۆكۈمرانلىق سۈرەتتى؛ ئۇ پات ئارىدا كۆڭلىگە داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشنى پۈككەنىدى. بىر كۈنى سائۇل ۋە لەشكەرلىرى داۋۇتنى قوغلىغاندا، دەل داۋۇت ۋە ئادەملىرى يوشۇرۇنىۋالغان ئۆڭكۈرگە ئەھۋالدىن خەۋەرسىز كىرىپ قالدى ۋە شۇ يەردە قونۇپ قېلىشتى. سائۇل ۋە لەشكەرلىرى ئۇخلاۋاتقاندا داۋۇتقا ئۇنى ئۆلتۈرۈشنىڭ ئوبدان پۇرستى چىققانىدى. ئەمما ئۇ شۇنداق قىلىشنى رەت قىلدى؛ چۈنكى ئۇمۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرى زوراۋانلىق ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدىغانلىقىنى بىلەتتى. سائۇل ھايات ۋاقتىدا داۋۇتقا «مەندىن كېيىن سەن پادىشاھ بولىسەن» دەپ ئېتىراپ قىلغان. سائۇل دۈشمەنلەر تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەندە، داۋۇت ئاخىرىدا پادىشاھ بولدى، ئەلۋەتتە.

سەگەك ئوقۇرمەنلەر تەۋراتتىن، يۇقىرىدا ئېيتقانلىرىمىزدىن سىرت بولغان بەزى ئەھۋاللارنى بەلكىم بايقىغان بولۇشى مۇمكىن. بۇنداق ئالاھىدە ئەھۋاللار خۇدانىڭ ئىسرائىلغا تاپشۇرغان، ئىنتايىن رەزىللەشكەن مەلۇم ئەللەرگە ئۇرۇش قىلىش بۇيرۇقلىرىدىن ئىبارەتتۇر. خۇدانىڭ بۇنداق بۇيرۇقلىرىدا بولغان مەقسىتى بولسا: —

(ئا) ئىسرائىل (ۋە ھەتتا باشقا ئەللەر)نى بۇ ئەللەرنىڭ ئەۋجىگە چىققان رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بۇلغىنىشتىن ساقلاش ئۈچۈن؛ بۇ ئورۇنلاشتۇرۇش قۇتقۇزغۇچى-مەسىھدە بولغان تولۇق نىجات دۇنياغا كەلگۈچە (يەنى ئىنجىل دەۋرگىچە) ۋاقىتلىق بىر تەدبىر ئىدى.

(ئە) ئىسرائىلغا ۋە باشقىلارغا ئاگاھ بولۇشى ئۈچۈن، ئۆزىنىڭ بارلىق رەزىللىك ئۈستىگە تۆكۈدىغان غەزىپىنى كۆرستىدىغان بىر مىسال بولۇشى ئۈچۈن ئىدى.

مۇشۇنداق ئۇرۇش قىلىش بۇيرۇقلىرىنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئۆز قېنى بىلەن تۆزگەن يېڭى ئەھدە بىلەن پۈتۈنلەي بىكار قىلىۋېتىلدى. مەسىھكە باغلانغان ئېتىقادى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ گۇناھلىق تەبىئىتى ئۆزگەرتىلگەن كىشىلەر بولسا خۇدانىڭ ئۆز روھىنىڭ قەلب-

باغرىدا تۇرۇشىغا نېسىۋىلىكتۇر. مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بولسا ئادەمنىڭ ئەتراپىدا تۇرۇۋاتقان ھەرقانداق رەزىللىكنىڭ تەسىرىدىن ئۈستۈندۇر. مەسىھدە بولغان نىجات بولسا ئىنسانلارنىڭ ئەڭ پەسەندە ئادەملىرىمۇ ئۆچۈندۇر. بۇ توغرۇلۇق پاۋلۇسنىڭ تىموتىيغا ئېيتقان سۆزلىرىگە قاراڭ («1تىم» 1:15-16): —

«مۇشۇ سۆز ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۇنى قوبۇل قىلىشى تېگىشلىكتۇر — «مەسىھ ئەيسا گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا كەلدى!». مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ ئەشەددىيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل شۇ سەۋەبتىن مەسىھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي گۇناھكار بولغان مېنى، كېيىن ئۇزىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا مىسال قىلىپ مەندە ئۆزىنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ماڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىلگەندۇر».

15:3 «مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۇن»

مانا بۇ ئايەت بىزگە مۇقەددەس روھنىڭ ئىنتايىن ئەسقاتىدىغان بىر نەسىھەتى بولىدۇ. رەب ئەيسا مەسىھ مۇخلىسلىرىغا: «سىلەرگە خاتىرجەملىك قالدۇرىمەن، ئۆز خاتىرجەملىكىمنى سىلەرگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلەرگە بەرگىنىم بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ بەرگىنىدەك ئەمەستۇر» دەپ ۋەدە قىلغان («يۇھ.» 27:14).

«بۇ دۇنيا» كۆپ نەرسىلەرنى بېرىدۇ، ئەمما بېرىلگەن نەرسىلەر ھەردائىم ئوچۇق ياكى يوشۇرۇن شەرتلەرگە باغلىق بولىدۇ. بۇنداق بىر «سوۋغات» بېرىلگىنىدە ياكى ياردەم قىلىنغاندا، كەلگۈسىدە بۇ «سوۋغات»نىڭ ئورنىغا باشقا بىر نەرسە قايتۇرۇلۇشى كېرەك بولىدۇ. شۇنداق بولغاندا، مۇقەددەس كىتابتا دېيىلگەندەك بۇ ھەقىقىي بىر «سوۋغات» بولمايدۇ، چۈنكى ھەردائىم ئۇنىڭغا يوشۇرۇن باھا ئېسىقلىق تۇرىدۇ. ئەمما خۇدانىڭ سوۋغاتلىرى بولسا «ئوچۇق قوللۇق بىلەن ئىختىيارەن بېرىلگەن» — ئۇلاردا ھېچقانداق يوشۇرۇن شەرتلەر يوقتۇر («1كور.» 12:2).

مەسىھ ئەيسا بۇ ۋەدىسىنى قىلغاندىن بىرى ھەربىر ئىشەنگۈچىدە «ئۆز ۋۇجۇدۇمنىڭ ئەڭ چوڭقۇر يېرىدە خاتىرجەملىك تۇرىدۇ»، دەيدىغان قىممەتلىك گۇۋاھلىقى بولىدۇ. ئەمما بەزى ۋاقىتلاردا بۇ خاتىرجەملىك بۇزۇلىدۇ ياكى بىزدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنداق

بولغاندا، سەۋەبىنى ئىزدىشىمىز كېرەك، ۋە ھەردائىم ئۆزىمىزدىنلا تېپىلىشىغا ئىشەنچىمىز كامىل. پاۋلۇس مۇشۇ سۆزىنى مەسىھنىڭ تېنى بولغان جامائەتتە بىر-بىرىنى كەچۈرۈم قىلىش، ھەربىر مۇناسىۋەتنىڭ مۇھەببەت ئىچىدە بولۇشى كېرەكلىكىگە تەتبىقلايدۇ (12-14). بىز بىر-بىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلمىساق، قەلبىمىزدىكى خاتىرجەملىكتىن مەھرۇم بولىمىز؛ بۇ خاتىرجەملىك خۇدا بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىزنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە بولغان ئەڭ ئېنىق ئالامەتلەردىن بىرىدۇر.

ئەمما كۆپ باشقا ئەھۋاللاردىمۇ خاتىرجەملىك قەلبىمىزدىن كەتكەنلىكىنى بايقايمىز. مۇشۇنداق ئەھۋاللاردا سەممىي ئىزدەنگۈچىلەر ئۈچۈن خاتىرجەملىكنىڭ كەتكەنلىكىنىڭ سەۋەبىنى تېپىپ چىقىش ھەرگىز تەس ئەمەس؛ بەلكىم بىز باشقا بىرسىگە ئۇۋال قىلغان، بىئادىل بىر سۆز ئېيتقان، يالغان گەپ قىلغان، مەلۇم بىرنەرسىنى ئوغرىلىغان؛ ياكى بەلكىم خۇدانىڭ سۆزىگە ئىشەنمەسلىك، ياكى ئۇ ئېنىق مەنئى قىلغان بىر ئىشنى قىلغان بولۇشىمىز مۇمكىن؛ بەزى ئەھۋالدا بىز مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشنى قارار قىلىشىمىز بىلەن (بۇ ئىشنىڭ ئۆزىدە ھېچقانداق «ھاراملىق» بولمىسىمۇ)، بۇ ئىش توغرۇلۇق ئويلانغانسېرى خۇدانىڭ خاتىرجەملىكى بىزدىن تاسادىپىي قېچىپ كېتىدۇ. مۇشۇنداق ئەھۋالدا: «مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىڭلاردا ھۆكۈم سۈرسۇن» — مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكىنى ھەممە ئىش-ھەرىكىتىمىز ئۈستىدىن «توغرا» ياكى «توغرا ئەمەس» دەپ ھۆكۈم چىقارغۇچى بولۇشقا يول قويۇپ، ئىشلىرىمىزنى توغرىلىساق، ئۇنىڭ خاتىرجەملىكى قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ بىز نۇرغۇنلىغان بالا-قازادىن قۇتۇلىمىز، كېيىنكى كۆپلىگەن پۇشايمان-ھەسرەتلەردىن ساقلىنىپ قالىمىز.

6:4 «سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىڭلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۇز بىلەن تېتىتىلسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر»

ئوقۇرمەنلەر بەلكىم روسۇلنىڭ بۇ گېپىدىكى «تۇز»نىڭ نېمىنى كۆرسەتكەنلىكىگە قىزىققان بولۇشى مۇمكىن. شۈبھىسىزكى، ئۇ بۇ يەردە رەب ئەيسانىڭ ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئېيتقان: «سىلەر يەر يۈزىنىڭ تۇزىدۇرسىلەر... سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر...» دېگەن سۆزلىرىنى كۆزدە تۇتىدۇ («مات.» 5:13-14). ئىنسانلار ئۈچۈن تۇزنىڭ بەلكىم ئۈچ چوڭ پايدىلىق يېرى بار: —

(1) ئاش-تائامغا تەم قوشۇش؛

(2) گۆش، كۆكتاتلارنى سېسىپ، چىرىپ كېتىشتىن ساقلاش؛

(3) زېدە-يارىلارنى يۇقۇملىنىش، بۇزۇلۇشتىن ساقلاش.

رەب ئەيسانىڭ (ۋە پاۋلۇسنىڭ) سۆزلىرىدە بۇ ئۈچ مەنە كۆچمە هالدا قوللىنىلغان. خۇدانىڭ هەمراهلىقىدا ياشىغان كىشىنىڭ «تەملىك هاياتى» باردۇر؛ ئۇ ئەتراپىدىكى كىشىلەرنىمۇ خۇدانى تونۇشقا ئاچ-تەشنا قىلىشى مۇمكىن. ئۇنىڭ دۇرۇس، دىيانەتلىك هەرىكەتلىرى ۋە هەققانىي قىلغانلىرى جەمئىيەتتە چىرىتىدىغان تەسىرلەرگە توسالغۇ بولىدۇ. ۋە گۇناهنىڭ تەسىرلىرى ئىنسانىنىڭ ۋىجدانىغا يۇقتۇرۇلغان بولسا ئۇنىڭ سۆزلىرى بەلكىم يارىغا سۇرۇلگەن تۇزدەك نەشتەردەك سانجىلىدۇ؛ ئەمما بۇ سۆزلەرنىڭ سانجىشىنى قوبۇل قىلغان بولسا ئۇنداقتا شىپا ئېلىپ كېلىدۇ. شۇنىڭدەك ئېتىقادچىلارنىڭ سۆزلىرى تېتىقسىز ئەمەس، بەلكى تەملىك بولۇشى، تۇزدەك ۋىجدانىنى ئېچىشتۇرىدىغان بولۇشقا توغرا كېلىدۇ. بۇنداق سۆزلەر «مېهىر-شەپقەت بىلەن» ئېيتىلغان بولسا ئادەمنىڭ گۇناهىنى بېكىتكۈچى بولمايدۇ، بەلكى خۇدانىڭ مۇهەببىتىنى، گۇناهلاردىن قۇتقۇزۇلىدىغان نىجاتلىق يولىنىڭ بارلىقىنى دائىم پۇرىتىپ تۇرىدىغان بولىدۇ.